

2 - De aangifte van een misdrijf en mijn rechten tijdens het onderzoek of het proces

Hoe geef ik een misdrijf aan?

Als u slachtoffer van een misdrijf bent, kunt u het misdrijf melden bij de openbaar aanklager of de politie door aangifte (*énklisi* of *mínysi*) te doen. (Strikt genomen is er sprake van een *énklisi* als het slachtoffer zelf aangifte doet. In bepaalde situaties wordt er alleen een strafrechtelijke procedure gestart als er sprake is van een dergelijke aangifte (bijv. als de eer en goede naam van een persoon worden aangetast). Van een *mínysi* is er sprake wanneer er aangifte wordt gedaan door een andere partij dan het slachtoffer en het gaat om een misdrijf dat de autoriteiten op eigen initiatief kunnen vervolgen, ongeacht of het slachtoffer aangifte doet of niet. In de praktijk wordt de term *mínysi* echter gebruikt om beide soorten aangiften aan te duiden. Wanneer er aangifte, van welke aard dan ook, wordt gedaan bij het Openbaar Ministerie, krijgt deze een uniek registratienummer, oftewel *arithmós vivlíou minýseon* — waarin dus het woord *minýsi* voorkomt).

U kunt ook een andere persoon vragen om namens u aangifte te doen van het misdrijf. Dan moet u een schriftelijke verklaring (*dílosi* of *exousiodótisi*) ondertekenen, waarin u vermeldt wie er namens u aangifte doet. Hiervoor is geen standaardformulier beschikbaar. Wel moet de verklaring altijd worden ondertekend ten overstaan van een ambtenaar van een instantie van de centrale of lokale overheid of ten overstaan van een advocaat (met inbegrip van uw eigen advocaat, als u er al een hebt), die uw handtekening legaliseert. De persoon die namens u aangifte van het misdrijf doet, kan een advocaat zijn of iemand anders die u kunt vertrouwen. Als het om een zaak gaat waarin aangifte door het slachtoffer verplicht is om een strafrechtelijke procedure te beginnen en het slachtoffer is overleden, dan gaat het recht om aangifte te doen over op zijn of haar overlevende echtgenoot en kinderen of op zijn of haar ouders (artikel 118, lid 4, van het Wetboek van strafvordering (*Kódikas Poinikís Dikonómias* — 'KPD')). Als het slachtoffer als gevolg van het misdrijf is overleden, kunnen deze personen zich ook zelfstandig als burgerlijke partij in de strafrechtelijke procedure voegen en schadevergoeding vorderen voor de pijn en het leed dat hun is aangedaan.

U kunt mondeling en schriftelijk aangifte van een misdrijf doen. Als u ervoor kiest om mondeling aangifte van een misdrijf te doen, maakt de functionaris bij wie u aangifte doet hiervan proces-verbaal op.

Als u aangifte wilt doen, moet u daarvoor een vergoeding betalen. De hoogte van de vergoeding wordt periodiek aangepast bij gezamenlijk besluit van de minister van Financiën en de minister van Justitie, Transparantie en Mensenrechten. In uitzonderlijke situaties kunt u toestemming krijgen om deze vergoeding pas te betalen nadat u aangifte hebt gedaan, maar dit uitstel bedraagt nooit meer dan drie dagen. Als u de vergoeding niet betaalt, wordt uw aangifte als niet-ontvankelijk afgewezen. U hoeft de vergoeding niet te betalen als u recht hebt op rechtsbijstand. Ook hoeft u de vergoeding niet te betalen als u het slachtoffer bent van een misdrijf tegen de seksuele vrijheid of van financiële uitbuiting van uw seksleven, huiselijk geweld of discriminatie op grond van ras (artikelen 81A en 361B van het Wetboek van strafrecht (*Poinikós Kódikas* — 'PK') of als uw recht op gelijke behandeling (artikel 46, lid 2, KPD) is geschonden.

Voor strafbare feiten die op initiatief van de autoriteiten kunnen worden vervolgd, ongeacht of het slachtoffer hierom heeft verzocht, gelden geen termijnen voor het doen van aangifte, afgezien van de verjaringstermijn van vijf jaar voor overtredingen (*plimmelímata*). In bepaalde gevallen kan een strafbaar feit echter alleen worden vervolgd als u slachtoffer bent van een misdrijf, als gevolg daarvan schade hebt geleden en een verzoek doet om een strafrechtelijke procedure aanhangig te maken. In zulke situaties moet u aangifte (*énklisi*) doen binnen drie maanden vanaf de datum waarop u kennis heeft gekregen van het misdrijf en de identiteit van de dader (als u weet wie de dader is).

Er is geen standaardformulier waarmee u aangifte kunt doen.

In uw aangifte moet u de volgende gegevens vermelden:

- uw volledige identificatiegegevens;
- de dader en zijn of haar contactgegevens, als u die kent;
- een uitgebreide beschrijving van de feiten;
- alle beschikbare bewijsstukken om uw aangifte te onderbouwen;
- getuigen die volgens u zouden kunnen worden verhoord;
- de gegevens van uw advocaat, als u die in de arm heeft genomen.

Als u geen Grieks begrijpt of spreekt, kunt u aangifte doen in een taal die u wel begrijpt of krijgt u de nodige taalkundige bijstand. Hierbij gelden altijd de voorwaarden die zijn vastgesteld in het Wetboek van strafvordering of in bijzondere strafwetten. U kunt verzoeken om een gratis vertaling van het document (*artikel 58 van Wet 4478/2017, betreffende de rechten van slachtoffers bij het doen van aangifte; artikel 5 van Richtlijn 2012/29/EU*).

Hoe kom ik er achter wat de stand van zaken is?

Wanneer u aangifte doet, wordt elke aangifte voorzien van een uniek registratienummer. Aan de hand van dat nummer kunt u de voortgang van de zaak volgen in het register dat wordt bijgehouden door het Openbaar Ministerie of het bureau dat verantwoordelijk is voor uw aangifte. U kunt op verzoek ook een voortgangscertificaat (*pistopoiitikó poreías*) ontvangen, waarin wordt vermeld in welke fase van de procedure de zaak zich op dat moment bevindt.

Als uw zaak onder de bevoegdheid valt van de rechtbank van eerste aanleg van Athene (*Protodikeío Athinón*) kan uw advocaat, zodra de zaak de rechtbank heeft bereikt, de voortgang ervan volgen via de [website van de Orde van Advocaten van Athene](#) (*Dikigorikós Sýllogos Athinón*). Deze mogelijkheid hebben slachtoffers zelf niet, omdat hiervoor inloggegevens nodig zijn.

Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand (tijdens het onderzoek of tijdens het proces)? Onder welke voorwaarden?

Tijdens het proces kunt u zich laten bijstaan door een advocaat, maar u moet zelf betalen voor zijn of haar diensten.

Als uw jaarlijks gezinsinkomen lager is dan twee derde van het jaarlijkse individuele minimuminkomen zoals vastgesteld in de Algemene Nationale Collectieve Arbeidsovereenkomst, krijgt u gratis een advocaat toegewezen. Deze bereidt de aangifte voor, doet aangifte van het misdrijf en vertegenwoordigt u als burgerlijke partij in elke fase van de procedure, op voorwaarde dat u slachtoffer bent van een van de volgende strafbare feiten: marteling of een ander misdrijf tegen de menselijke waardigheid (artikel 137, leden A en B, van het Wetboek van strafrecht); discriminatie of ongelijke behandeling, een levensdelict of een inbreuk op de persoonlijke of seksuele vrijheid; financiële uitbuiting van het seksleven; een vermogensdelict of een inbreuk op eigendomsrechten; lichamelijk letsel; of een misdrijf met betrekking tot het huwelijk of het gezin. Het strafbare feit moet een misdrijf (*kakoúrgima*) of een overtreding (*plimmélíma*) zijn die onder de bevoegdheid valt van de magistratenrechtbank met meervoudige kamer (*trimeloús plimmeleiodikeío*) en waarop minimaal een gevangenisstraf staat van zes maanden (Wet 3226/2004 (Staatscourant, reeks I, nr. 24, 4.2.2004), zoals gewijzigd en aangevuld bij Wet 4274/2014 en Wet 4689/2020). De persoon die uw verzoek om rechtsbijstand in een strafzaak beoordeelt, is de voorzitter van de rechtbank waar de zaak aanhangig is of waarbij hoger beroep moet worden ingesteld.

De advocaat die u vertegenwoordigt, helpt u bij het opstellen en indienen van de documenten die nodig zijn om u als burgerlijke partij aan de procedure te laten deelnemen en staat u gedurende de hele procedure bij.

Kan ik beroep instellen als mijn zaak wordt afgesloten voordat er een proces plaatsvindt?

Als de openbaar aanklager bij de magistratenrechtbank (*eisangeléas plimmeleiodikón*) uw klacht afwijst omdat deze rechtens ongegrond is, of kennelijk inhoudelijk ongegrond is, of niet door een rechtbank kan worden beoordeeld, kunt u het bevel betwisten bij de verantwoordelijke openbaar aanklager bij het hof van beroep (*eisangeléas efetón*) (artikelen 47 en 48 KPD) binnen drie maanden na de datum van het bevel – deze termijn kan

in geen geval worden verlengd. Om het bevel te betwisten, moet u een vergoeding betalen, die wordt terugbetaald als de openbaar aanklager uw vordering toewijst.

Kan ik betrokken worden bij het proces?

U kunt alleen aan het proces deelnemen als u als burgerlijke partij (*politikó enágon*) bij de rechtbank een vordering instelt tot vergoeding van schade of morele schade, pijn en smart. U kunt een verzoek doen om als burgerlijke partij tot de strafrechtelijke procedure te worden toegelaten door dit aan het einde van het vooronderzoek (artikel 308 KPD) in uw aangifte of een afzonderlijk document aan de verantwoordelijke openbaar aanklager te laten weten. Dit kunt u zelf doen of via een advocaat met een algemene of specifieke machtiging daartoe. Uw civiele vordering wordt schriftelijk vastgelegd en de machtiging van de advocaat wordt daaraan gehecht (artikel 83 KPD). Als u in uw aangifte niet hebt verzocht om voeging als burgerlijke partij, kunt u dat bij de strafrechter alsnog doen (artikel 82 KPD) voordat de rechter begint aan de beoordeling van het bewijs.

Uw verzoek om als burgerlijke partij tot de procedure te worden toegelaten, wordt als niet-ontvankelijk afgewezen als u geen korte beschrijving van de zaak toevoegt, de gronden voor uw vordering niet vermeldt of – als u geen vaste verblijfplaats hebt in het gebied waarvoor de rechter bevoegd is – niet vermeldt wie u binnen dat gebied hebt aangesteld als gemachtigde. De gemachtigde heeft het recht om de betekening te aanvaarden van alle documenten of kennisgevingen die aan u als burgerlijke partij worden gericht (artikel 84 KPD). Om als burgerlijke partij in de strafrechtelijke procedure te worden gehoord, moet u een gemachtigde advocaat aanstellen en een forfaitaire vergoeding betalen aan de staat, die de gehele procedure dekt totdat er een beslissing is genomen waartegen geen beroep meer openstaat. De hoogte van de vergoeding wordt periodiek aangepast bij gezamenlijk besluit van de minister van Economische Zaken en Financiën en de minister van Justitie.

Als burgerlijke partij bent u procespartij en hebt u een aantal rechten: U kunt alle zittingen van de rechtbank bijwonen, inclusief de zittingen achter gesloten deuren, en kunt alle documenten in de zaak inzien. U krijgt de gelegenheid om uw vordering voor de rechtbank toe te lichten en u kunt ook opmerkingen maken nadat een getuige is verhoord, stukken overleggen of een toelichting geven op een verklaring die is afgelegd of op bewijs dat is geleverd (artikel 358 KPD). U kunt via uw advocaat vragen stellen aan de dader, de getuigen en de andere deelnemers (zoals technische deskundigen die in de zaak zijn aangesteld). Er wordt u gevraagd om als getuige een verklaring af te leggen (maar niet onder ede) en u kunt ook getuigen aandragen, op voorwaarde dat de rechtbank hiervan tijdig op de hoogte wordt gesteld. U hebt het recht om te verzoeken om uitstel van de zitting of wraking van een rechter.

Als slachtoffer kunt u in ieder geval door de rechtbank als getuige worden gedagvaard. In dat geval bent u verplicht om voor de rechtbank te verschijnen. Als u als getuige wordt verhoord, heeft u de gelegenheid om aan de rechtbank een toelichting te geven op de feiten die verband houden met het misdrijf. De rechter kan u ook enkele aanvullende vragen stellen.

Wat is mijn officiële rol binnen het rechtsstelsel? Heb ik bijvoorbeeld de hoedanigheid van slachtoffer, getuige, burgerlijke partij of particuliere aanklager, of kan ik daarvoor kiezen? Wat zijn mijn rechten en plichten in deze hoedanigheden?

U kunt kiezen of u zich als burgerlijke partij in de strafprocedure wilt voegen, waardoor u procespartij wordt in de gehele procedure en wezenlijke procedurele rechten krijgt, of gewoon een verklaring wilt afleggen als belangrijkste getuige. De strafrechtelijke procedure vindt immers met name plaats als gevolg van het tegen u gepleegde strafbare feit. Het concept van een particuliere aanklager bestaat niet in het Griekse rechtssysteem.

Kan ik tijdens het proces een verklaring afleggen of getuigen? Onder welke voorwaarden?

U kunt documenten indienen, die tijdens de zitting worden voorgelezen (artikel 364 KPD) en in het dossier worden opgenomen, en u kunt ook getuigen oproepen en de rechtbank daarvan in kennis stellen (artikel 326, lid 2-1, KPD).

Welke informatie ontvang ik tijdens het proces?

U kunt gedurende de hele procedure openbare zittingen bijwonen, waaronder de bewijsvoering, het verweer van de verdachte, de pleidooien van de advocaten en de uitspraak van de rechter.

Heb ik toegang tot de procesdossiers?

Als burgerlijke partij heeft u inzage in het dossier en kunt u kopieën krijgen van de rechterlijke beslissing.

■ Laatste update: 12/06/2023

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.